

Partei elu

Rapla rajooni parteiorganisatsioon on viimastel aastatel taotletud sihikindlalt partei-algoranisatsioonide mõjujõu suurendamist. Parteioorganisatsioon elus on suure tähtsusega üldkoosolekud, kus töötatakse välja ühised seisukohad edaspidiseks tegevuseks. Sellepärast on eluliselt vajalik, et parteikoosolekute efektiivsus suureneks.

Koosoleku päevakorra valik toimub tavaliselt perspektiivplaanist lähtudes, mis seab eriti kõrged nõuded plaani koostamisele. Kui arutatav küsimus on väheoluline (või ka ainult tundub nii), siis põhjalikku arutelu oodata ei ole. Ja kui kollektiivne elu vähendatakse küsimused on sageli koosoleku teemaks, siis väheneb kommunistide aktiivsus. Niisiis, koosoleku päevakorra koostamisel on oluline loob soodsas eelduses kommunistide aktiivsuse suurendamiseks koosolekul.

Majandite parteikoosolekute arutatakse sageli eelseisva tööperioodi korraldamist (kevadkülv, heinatöö jne.). Ei saa midagi olla nende küsimuste arutamise vastu, kuid alati peab silmas pidama kommunistide avangardset osa. Kui näiteks arutame heinatööde tegemist, siis peab olema ka midagi uut pakkuva tehnoloogias või töökorralduses, mille kommunistid läbi arutavad, oma seisukohad kollektiivile välja pakuvad ja ise nende ellurakendamisel eeskju näitavad.

Kui näiteks arutame üldiselt heinatööde valmisolekut, nuresime mõne lagavaraosa puudumise üle ja otsustame heina

PARTEIKOOSOLEK — KOMMUNISTIDE POLIITILISE AKTIIVSUSE KOOL

kiiresti ning kadudeta koristada, samal ajal aga ilusate heinailmade aegu majandis kõrget tööpinget ei ole, siis sellised arutelud vähendavad kommunistide aktiivsust ka edaspidiseks. See ei tõsta parteioorganisatsiooni autoriteeti kollektiivis.

Palju on räägitud parteikoosoleku ettevalmistamisest. Anda kavva võetud probleemide etteandmine ainsaks üheks ühe kommunisti ülesandeks, on ebapiisav. Praktika näitab, et kui teised organisatsioonid kuuluvad kommunistidele jäävad ettevalmistustest kõrvale, siis kujuneb ka koosoleku ühe inimese seisukohtade kuulamiseks, elavat arutelu ja mitmetahulist analüüsi ei tule. Mitmed parteioorganisatsioonid on kasutanud koosolekute ettevalmistamiseks küsimustike abi, partei-algoranisatsiooni sekretär või büroo liikmed vestlevad eelnevalt paljude kommunistidega, kuulavad parteigruppide arvamusi. Ettevalmistajale soovitatav on vastavalt kirjandust, tema kasutada on majandi selleskohtade plaanid ja aruanded. Et kindlustada elavat mõttevahetust, lepikate kokku teatud ringi kommunistidega sõnavõtteid, ettevalmistajale tuleb kasutada koosoleku käigule ja kõnealustele probleemidele edasise lahendamisele. Põhjalik ja mitmekülgne ettevalmistus eluliselt vajalikus küsimuses tõstab

kommunistide aktiivsust nii koosolekute osavõtu kui ka sõnavõtmise suhtes.

Paraku on meil veel parteioorganisatsioonides koosolekuid, kust puudub mitmeid kommuniste. Kui suurmajandis korraldatakse transport ja juuak-se muud tingimused osavõtuks, siis valdav enamus partei liikmeid tuleb alati koosolekule. Seda kinnitavad Soiste ja Lungu sovhoosi ning Kuimetasa kolhoosi partei-algoranisatsiooni kogemused. Kui aga jätta pimedalt sügisõhtul koosolekule tulek 10–15 km kaugusest kommunisti enda lähendades, liitli veel, et seljataga on tõsine tööpäev ja tervis pole ka enam hea, võib esineda ka puudumisi. Kui varasemate koosolekute distsipliin ja sisukus ei olnud vajalikul tasemel, võib see nähtus veelgi süveneda.

Esineb ka koosolekuid, kus sõnavõtjaid on ainult 1–2. Ka seda põhjustab ebarahuldav ettevalmistus. Viimast kinnitab arvukas sõnavõtteudega esinemine igal aruande-valimiskoosolekul, mis ettevalmistustelt ja läbiviimiselt on kahtlemata kõige põhjalikumad. «Tasuja» kolhoosi, Kuusiku katsebaasi ja mõnede teiste parteioorganisatsioonide koosolekute võtab sageli sõna 6–8 kommunisti, see tähendab üks kolmandik osavõtjatest.

Endiselt on aktuaalne otsuste konkreetsuse ja nende mõju suurendamine. Otsus oma olemuselt nagu ahvatleb kasutama tegusõnu «suurendada», «tõsta», «aktiiviseerida»

jt, mis on kulunud tuttav. Selle vastu oleme välja astunud abinõude plaanide koostamisega. Hea abinõude plaan on igale kommunistile oma eesmärgide ja vahendite selguse poolest arusaadav, selle täitmist saab täpselt kontrollida. Näiteks otsustatakse suurendada piimatootmist. Teid sellel jõudmiseks on palju: kas suurendada karja arvukust, parandada tõulistsust, rajada uusi karjakopieid, pikendada karjatamist aega, kasutada täiendavalt masinaid haljas-sööda hankimiseks, parandada loomade tootmist jne. Kõiki neid ühtaegu rakendada on ebareaalne, sest sellist majandit, kus kõik piimatootmise komponendid halvasti korraldatud, vaevalt leidub. Eks siis tuleb tulipunkti seada olulisem. Abinõude plaanis kommunistid kavandavad seni veel lahendamata ülesanded, kusjuures nimetatakse ka vastutajat. Kui peaks juhtuma, et teatud aja möödudes tuleb sama küsimuse juurde uuesti tagasi pöörduda, siis on eelmise abinõude plaan aluseks tehtu hindamisel ning saab selgeks, kes midagi tegemata jätsid.

Otsuse või abinõude plaani koostamine pole eesmärk omanest. Hoopis tähtsam on selle täitmise organiseerimine. Kui parteikoosoleku poolt on määratud vastutavad isikud, siis on võimalik aru pärida otsuse täitmise üle. Üldiselt on otsuse täitmiseks kommunistide informeerides jääb paraku mulje, et seda on tagasihoidlikult täidetud ning et süüdi on siin partei-algoranisatsiooni sekretär. Ja eks ta ole ka süüdi, kui ei ole õigel ajal täpsustanud ja kommunisti kohustusi otsuse elluviimisel.

Ühiskondlik töö ja tegevus on vajalik, kuid ei tohi muutuda koosseisulistele töötajatele poolt tegematajäänud korvamiseks. Partei-algoranisatsioon

peab olema nõudlik nende suhtes, kes oma ametikohustuse täitmise on unarusse jätanud.

Kommunistide aktiivsust ja nende mõju tootmisele soodustab partei põhikirja säte, millega partei-algoranisatsiooni on antud õigus administratsiooni majanduslikku tegevust kontrollida. Sellega tegelevad partei-algoranisatsioonid pidevalt, kuid hoopis konkreetselt muutub kontroll vastava komisjoni moodustamise ja tööerakendamise korral. Meil on vastavad komisjonid moodustatud 16 algoranisatsioonis. Seda on vähe. Mõningad kogemused sellealases tegevuses oleme saanud ja veel käesoleva aasta jooksul on kavvas nende komisjonide arvu märatavalt suurendada. Komisjonidel on konkreetsed ülesanded ja partei-algoranisatsioonid oma koosolekuid kuulavad selgitusi, kuidas administratsiooni vastavat töödiku juhib (tavaliselt üht raskeimat) ja annab soovitusi olukorra parandamiseks. Efektiivsemalt on need komisjonid toetanud Valgu sovhoosis ja kolhoosis ehituskontoris. Kontrollides ei asendata juhtkonda, vaid rakendatakse kommunistide ja parteiteute kogemusi, et administratsiooni tema tegevuses abistada. Mitmed partei-algoranisatsioonid on osanud kogu majandisisesse ühiskondliku kontrolli seada nii, et kõigil oleks selgelt piiritletud ülesanded. Tegemist jätkub.

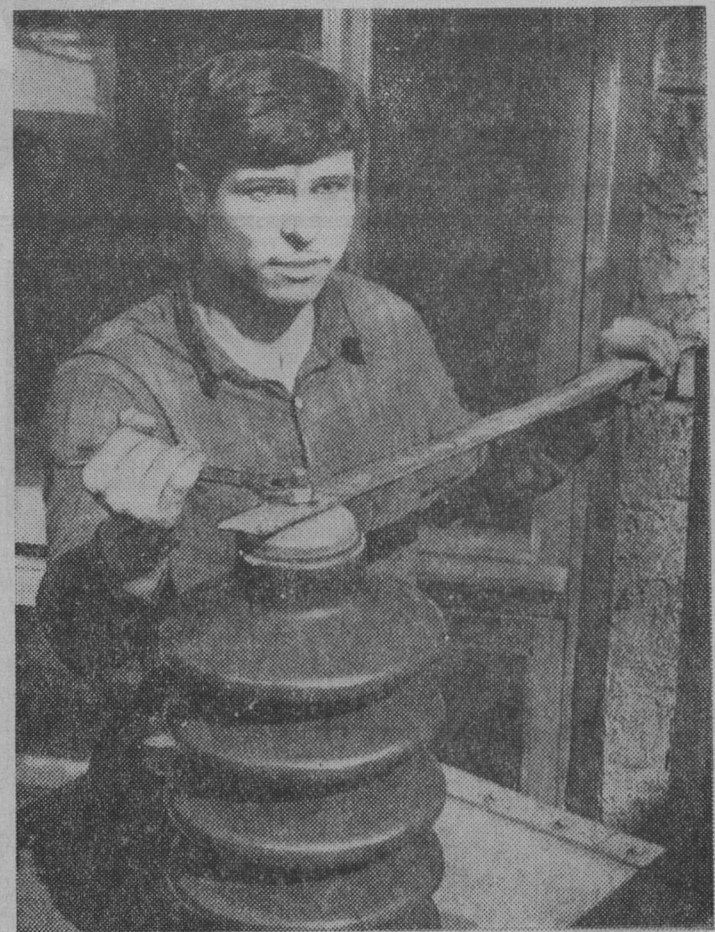
Üheks võtteks kommunistide aktiivsuse suurendamisel ja vastutustunde tõstmisel on nende aruannete kuulamine parteikoosolekul töö- ja parteiteute ülesannete täitmise, NKLP põhikirja nõuetest kinnipidamise. Sellega on hästi tegelnud koolide partei-algoranisatsioonid, kus on seda tehtud igal aastal enamikus organisatsioonides. Rohkem ja

sisukamalt on kommunistide aruandeid kuulatud ka Vigala, Raikküla ja «Vabaduse» kolhoosi, Valgu ja Salutaguse sovhoosi partei-algoranisatsioonides. Peamise tähelepanu oleme pööranud aruannete kuulamisele selle põhjalikkusele ja seltsimehelikele kriitikale.

Igal partei liikmekandidaadiks või liikmeks astujal on soovitatav, kes vastutavad antud soovilise objektiivsuse eest. Juhtub, et inimese heidetakse parteist välja, kuid partei-algoranisatsioonid vähe harva päriavad aru soovitatelt. Ei ole normaalne, et kommunist annab soovitusi, kuid hiljem ei tunne huvi, mida teeb noor kommunist liikmekandidaadina, kuidas tal läheb parteiliste ülesannete täitmine ja kuidas ta täiendab end poliitiliselt. Parteioorganisatsioonide kollektiivne mõju noortele kommunistidele peab suurenevat, et nad harjuskid partei elu põhimõtetega ja lülituskid tegevusrohkelt parteioorganisatsiooni töösse. Parteikoosolekute ülesanne on tõmmata nad kaasa aktiivsuses tegevusse ja pärida aru ka soovitatelt, kuidas nad noort kommunisti abistavad.

Kuid samal ajal ei taha ma sugugi öelda, et kommunisti aktiivsuse ainsaks kriteeriumiks on tema osavõtt ja esinemine parteikoosolekul. Inimest ja tema aktiivsust tuleb näha kogu elu mitmekülguses: nii tootmises, ühiskondlikes tegevustes kui ka perekonnas. Samadel põhimõtetel kõrgeandud nõudmistega hindame ka kommunisti. Kuid partei-algoranisatsiooni koosolek võib osutada heaks kooliks kommunisti poliitilise aktiivsuse arendamiseks, eriti veel nüüd, mil vastavalt NKLP Keskkomitee mailpeenu otsusele on alanud ettevalmistumise parteidokumente vahetamiseks.

A. LUUKAS,
EKP Rapla Rajoonikomitee sekretär



Tahad areneda—ÕPI

Kohtla-Järve V. I. Lenini nim. Põlevkivitöötlemise Kombinaadi elektritsehhi montöör Sergei Urmajev (foto) lõpetas tänavu meistrise kooli. Niisiis hooitl kaks head asja — koos küpsustunnistusega ka õigus töötada omal alal meistriks. Et ta pildistamise hetkel tegi kõige avalisemat tööd, mis just nagu ei nõuakski meistripäheid — ega keskaridust, ei tohiks inimest aratada: mituvõtmata, kruvikeerajana ning jooniskolviga ei saa läbi isegi elektronmasinate hooldamisel!

Kuivõrd tähtis ja rõõmustav meistrise kooli lõpetamine ka on noorele montöörile endale, kogu ettevõtte ulatuses on siiski tegemist üpris valtsise sündmusega. Juba hulk aastaid on töötajate, eriti just noortöötajate õpingud Lenini-nimelise kombinaadi administratsiooni ja ühiskondlike organisatsioonide tähelepanu fookuses. Kaugõppe- ja õhtukoolides ning instituutides õppijatele püütakse anda puhkust suvekudel. Hea õppekudus, eriti aga õppeasutuse lõpetamine, toob kaasa premeerimise, kvalifikatsioonikategooria tõstmise, esimesel võimalusel edutamise. Tööliskoortel keskkoolides, tehnikumides ja instituutides õpib üle kolmesaja inimese, neist rohkem kui kolmkümmend ettevõtte stipendiaatidena. 1959. aastal oli kombinaadi töölaja keskmine haridus 6,2 klassi, aga 1971. aastal juba 8,35 "klassi. Viimase 20 aasta jooksul on üle tuhande kombinaadi töötaja oma igapäevase töö kõrvalt omandanud täieliku keskariduse ning 115 (koos ettevõtte stipendiaatidega) kõrgema hariduse.

Koolitunnistus ja ülikoolidiplom pole haridustase ja tööalase kvalifikatsiooni ainuvõimalikud mõõdud. Tehnilise õppumisesugused vormid hõlmavad aasta jooksul 1100—1200 töölait.

Õppijate käsutuses on tehniline raamatukogu rohkem kui 60 000 raamatu ja ajakirjasektsiooniga, samuti ka ametiühingumakile raamatukogu, kus on umbes niisama palju kõiteid populaarteaduslikku, poliitilist ja ilukirjandust. Insener-tehniliste töötajate uue, kiiresti areneva õppevõrgu on tehnilise progressi tulikoolid, kus lektoriteks on kombinaadi juhtivad spetsialistid, ülikoolide õppejõud ja teadlased. Kõikvõimalikud kursused ei välista muidugi individuaalseid õppeplaanide alusel õppimist ega aspiranturi. Tehnikaaspirante on kombinaadi töötajate hulgas praegu 8.

Üheksandal viisaastakul peab kombinaadi töötaja 9. klassi. Lammastikvaetiste tehases ollakse juba praegu nikkaugel. Üksikult kutselad, nagu vanem operatorid, laborandid ning kontrollimööritistade ja automaatikalkkepad, on aga keskmise juba 10 klassi.

Juba hulk aastaid tagasi püstitati Lenini-nim. kombinaadi töötajate ette lihtne ja selge loousing: «Tahad areneda — õpi». Kogu kollektiivi hõlmavate õpingutega polnuks mõeldav suur edu tootmise mehhaniseerimises ja automatiseerimises, toodete nomenklatuuri laiendamises, töövõljaluse kasvus. Eriti keerukas on lammastikvaetiste valmistamise tehnoloogia. Pole juhus, et just ammoniaakvase ning karbamiidi valmistajate haridustase on kombinaadis kõrgem. Siit omakorda aga tulenevad ka need kümned tuhanded tonni ülepäälnist lammastikvaetist, mille valmistamiseks kohustuse EKP Keskkomitee hiljuti heaks kiitis.

J. VARKKI

J. LASMANI foto

KASUTADA PAREMINI TÖÖAEGA, HOOLITSEDA PUHKEVÕIMALUSTE EEST

Eesti NSV Ehitusmaterjalide Tööstuse Ministeeriumi ettevõtteks kontrollitl tööaja kasutamist, tööpäeva režiimist kinnipidamist ja puhkevõimaluste eest hoolitsemist.

Ministeerium koos vastava ametiühingu vabariikliku komiteega on pidevalt pühendanud tähelepanu tööajade vastu võitlemisele, tööpäevandluse nõuetäitmisele ning puhkeingimustele eest hoolitsemisele. Enamik ettevõtetel on oma puhkevõimalused, kus on loodud soodsad võimalused puhkamiseks. Samal ajal pööratakse aga veel vähe tähelepanu profülaktioriumide rajamisele, kus töötajad saaksid puhata ja end ravida ilma tootmistööd katkestamata. Ehitusmaterjalide tööstuses, kus üldiselt on raskest töötingimused, oleksid niisugused puhkevõimalused eriti vajalikud.

1970. aastal võeti vastu ministeeriumi kolleegiumi ja ametiühingu vabariikliku komitee ühine otsus töö- ja olmeingimuste parandamise kohta ehitusmaterjalide tööstuse ettevõtetes, milles nähti ette abinõud alalise kaadri loomiseks ja tööajakadude vähendamiseks. Vajaliku kontrolli selle ja teiste samasuguste otsuste ja käskkirjade täitmise üle aga ei organisatsioonid. Seetõttu on tööajakadude ettevõtetes ikkagi suured. Mõeldud aastal läks iga saja töölise kohta 94 tööpäeva. Tunamullusega võrreldes on see näitaja isegi suurenenud. Halb on olukord tööstuspiiritala Männiku tehases, Tallinna Ehituskeraamika tehases ja Tartu Ehitusmaterjalide tehases, kus töölooside arv on kasvanud. Narva Ehitusmaterjalide Kombinaadis on tööajakadu tunduvalt suuremad kui ministeeriumi teistes ettevõtetes.

Puudumised administratsiooni loal on küll vähenenud, kuid seeläbi läks mullu iga saja töölise kohta siiski kaduma üle 30 tööpäeva. Niisugustes kadudes on suurel määral süüdi asutused ja teenindusettevõtted, kes pole oma tööd ja vastutustöö organisatsioonid nii, et töötajad ei jääks tootmisest eemale (tõendite välistamine ja dokumentide vormistamine majavalitsuses, korteri- ja sanitaar- ja vahetamis-; televiisori remonti, teenindustöökoode ja sideasutuste lahtiolekud, arstide vastuvõetajad jne.).

Töö halvasti organiseerimisel ja tööajakadudest tingitud puudujääke püütakse fassa teha üle-

tundidega, mille hulk mõnes ettevõttes on viimasel ajal kasvanud («Eesti Dolomiit, Loksa Tellisetehas, tehas «Silikaat», Tallinna Ehitusmaterjalide Tehas, Narva Ehitusmaterjalide Kombinaat).

Vähe tähelepanu pööratakse ehitusmaterjalide tööstuse ettevõtetes alalise kaadri loomisele, töö- ja olmeingimuste parandamisele, mistõttu tööajal voolavus on suur (Loksa Tellisetehas, Narva Ehitusmaterjalide Kombinaat, Männiku tehase, Tallinna Ehituskeraamika Tehas jt.).

Komitee juhtis Eesti NSV Ehitusmaterjalide Tööstuse Ministeeriumi tähelepanu puudustele, mis esinevad tööstuspiiritala osas, ja nõudis ministeeriumi tööstuspiiritala, et seatakse siiski vajalik kontroll vastutustöö otsuste ja käskkirjade täitmise üle ning analüüsiks järjekindlalt tööajakadude põhjusi.

MASUUDIHOLDLATE RAJAMISEST

Juba 1971. aastal anti ministeeriumidele, kohalikele nõukogudele ja ettevõttele ning keskasutustele konkreetsed ülesanded küttemasuudihoidlate rajamiseks, kuid mitmel pool on neid ehitusi peetud teisejärguliseks ja seetõttu võib tänavu jääda hoidlate ehitamise plaan täitmata. Projektdokumendid osas ja materjalide tellimisel pole küllaldaselt ettevalmistust tehtud ka tulevaks aastaks, mis eeldab jällegi masuudihoidlate ehitamise plaani vaegtäitmist.

Komitee istungil arutati masuudihoidlate ehitamise käiku ja juhtimise ministeeriumide ning keskasutuste juhatajate tähelepanu vallitsuse anud ülesannete täitmisele. Olukorra parandamiseks ettevalmistatud tuleb komiteed informeerida.

TÖSISTEST PUUDUSTEST JUHTIMISEL JA KONTROLLIMISEL

Eesti Maaviljeluse Instituudi Olustvere sovhoostehnikumi endise direktori sm. H. Hõimu läbimõeldamatu tellimisel ehitati majandile kuivilohoidla, mille puudusid projekt ja tehniline dokumentatsioon. Tiitlenimekirjas ehitust ei olnud. Sovhoostehnikumi fasus Viljandi Mehhaniseeritud Ehituskooliõnnele tehtud töde eest üle 11 000 rubla teiste silohoidlate ehitamiseks ettenähtud summade arvel. Ehitus on seni lõpule viimata, kuivilohoidlaks kõlbmatu ja seega on raha tarbetult ära raisatud.

1969. aasta septembris võeti ekspluatatsiooni eksperimentaalse kartulihoidla, millele anti hinnang «hea». Tegelikult oli hulgalt lõpetamata töid ja projektist kõrvalekaldumisi, mille tõttu ei saa hoidlat ilma ümberehitusteta kasutada. Käesoleval talvel riknes aga sovhoostehnikumi külmakujutuste töttu 357 tonni kartuleid, millega tekitati majandile üle 12 000 rubla kahju.

Läbimõeldamatu ehitati ka põrsaste pidamiseks metallpuurid, mida praktiliselt kasutada ei saa.

Komitee juhtis Eesti Maaviljeluse Instituudi direktori sm. I. Jürissoni tähelepanu föstistele puudustele Olustvere sovhoostehnikumi majandusliku tegevuse juhtimisel ja kontrollimisel ning nõudis abinõude väljatöötamist, mis tagaksid kartulihoidla kasutuselevõtu.

Komitee võitis teadmiseks, et sovhoostehnikumi direktor sm. H. Hõim on oma kohalt vabastatud ja määras temale tasendusmakse kolme kuu palga ulatuses riigile kehtitud kahju osaliseks hüvitamiseks.

Viljandi Mehhaniseeritud Ehituskooliõnnele endisele ülemale sm. Sanderile tehti märkus selle eest, et ta lubas ehitada kuivilohoidla, millel puudus projektidokumentatsioon. Väeti teadmiseks, et kartulite riknemist Olustvere sovhoostehnikumi arutati. Viljandi Rajooni Rahvakontrolli Komitees ja süüdlased võeti vastutusele.

MUSTA METALLI SÄÄSTLIKUST KASUTAMISEST

NKLP XXIV kongressi direktiivides nähakse ette hoida viisaastaku jooksul masina- ja metallitööstuses kokku 18—20% ning kapitaliehituses 9—11% musta valismetalli.

Koos rahvakontrollidega kontrollisid selle ülesande täitmist planeeringu ja varustuse alajaline ja keerukas protsess. Minevikust kaasa tulnud kahjulikud harjumused ei ole kerge kadumata. Üks selliseid valed on ühiskonnast säilinud ja meie nõukogude elulaadiga kokkusobimatult nähtus on joomine ja alkoholiism. See on kohati laialt levinud sotsiaalne haige, mis kuidagi ei sobi kokku kommunistliku moraali põhimõtetega.

Ühiskonna huvidest lähtudes võisid partei ja valitsus hiljale vastu otsuse joomise ja alkoholiism vastu peetava võitluse tegevdamise abinõude kohta, mille eesmärgiks on joomise väljajuurimine meie maal. Joomise- ja alkoholiism vastase võitluse väljatöötatud programm ei ole ühiskondlikul kampanial, vaid läbimõeldud tegevuskava, et luua kõigjal sallimatuse õhkond joomise igasuguste ilmingute suhtes.

Nähakse ette konkreetsed abinõud massilise poliitilise ning kultuuri- ja kasvatustöö tegevdamiseks töökollektiivides ja elanikkonna seas, alkoholi vastase propaganda intensiivistamiseks ning alkoholi kuritarvitavate isikute ühiskondliku ja administratiivse mõjutamise efektiivsuse suurendamiseks.

Valitsuse määrusega kehtestati konkreetsed abinõud kangete alkohoolsete jookide tootmise vähendamiseks ja nende müügi korraldamiseks. Kangete alkohoolsete jookide tootmise tunduv piiramine samaaegselt veinide, väikese alkoholi-



Rahvusvahelise raamatuaasta puhul püüavad meie raamatukaubanduse töötajad veelgi laiendada raamatute müüki. Kirjanduse läbimõeldi suurendamine üheks võimaluseks on tarvitatud raamatute uuesti müügi seadmine. Sellel ajal on vabariigi üheks paremaks Pärnu raamatukauplus «Looming», kus aasta jooksul ostetakse tagasi ja müüakse ligi 30 000 tarvitatud raamatut.

Pildil: kaupluse «Looming» juhataja Elvi Tamm ja vanem müüja Aino Põldots. O. Vihandi foto (ETA)

VASTUTUSE TUGEVDAMISEST JOOMISE JA ALKOHOLI KURITARVITAMISE EEST

V. RAUDSALU,
Eesti NSV justiitsminister

Meie maal tehakse suurt tööd inimeste kasvatamisel kommunisti vaimus. Ent uue inimese kasvatamine on pikaajaline ja keerukas protsess. Minevikust kaasa tulnud kahjulikud harjumused ei ole kerge kadumata. Üks selliseid valed on ühiskonnast säilinud ja meie nõukogude elulaadiga kokkusobimatult nähtus on joomine ja alkoholiism. See on kohati laialt levinud sotsiaalne haige, mis kuidagi ei sobi kokku kommunistliku moraali põhimõtetega.

Ühiskonna huvidest lähtudes võisid partei ja valitsus hiljale vastu otsuse joomise ja alkoholiism vastu peetava võitluse tegevdamise abinõude kohta, mille eesmärgiks on joomise väljajuurimine meie maal. Joomise- ja alkoholiism vastase võitluse väljatöötatud programm ei ole ühiskondlikul kampanial, vaid läbimõeldud tegevuskava, et luua kõigjal sallimatuse õhkond joomise igasuguste ilmingute suhtes.

Nähakse ette konkreetsed abinõud massilise poliitilise ning kultuuri- ja kasvatustöö tegevdamiseks töökollektiivides ja elanikkonna seas, alkoholi vastase propaganda intensiivistamiseks ning alkoholi kuritarvitavate isikute ühiskondliku ja administratiivse mõjutamise efektiivsuse suurendamiseks.

Valitsuse määrusega kehtestati konkreetsed abinõud kangete alkohoolsete jookide tootmise vähendamiseks ja nende müügi korraldamiseks. Kangete alkohoolsete jookide tootmise tunduv piiramine samaaegselt veinide, väikese alkoholi-

saldusega jookide, õlle ja karastusjookide tootmise laiendamisega peab kaasa tooma tarbimisstruktuuri muutumise. Vajalikud abinõud on kahtlemata ka alkohoolsete jookide müügi eeraldust kaupluste arvu vähendamine ja spetsialiseeritud kaupluste loomine, kangete alkohoolsete jookide müügi ajala piiramine ja selle lõpetamine pühapäevadel ja riiklikel pühadel. Hinnata tuleb ka abinõusid, mis välistavad kaubandustöötajate materiaalse huvitavuse viina ja muude kangete alkohoolsete jookide müümisel.

Võitluse tegevdamiseks joomise ja alkoholiism vastu seadusandlust. 30. juunil 1972. aastal võitis Eesti NSV Ülemnõukogu Presidium vastu seadluse «Joomise ja alkoholiism vastase võitluse tegevdamise abinõude kohta».

Kõik need otsused on tere-tulnud. On ju suur osa vägivallaga seotud kuritegusid, samuti avaliku korra rikkumisi toime pandud joobnud olekus. Joomine on põhjustanud ametialaseid kuritegusid, riisumisi, vargusi. Kohtustatistika näitab, et kõik 1972. aasta esimesel poolaastal astetleitud röövimised tehti alkoholi joobes, 89% hülgiaansustest ja 85% vargustest olid samuti sooritatud purjus inimesed. Joomise levik tekitab väga suurt kahju nõukogude inimeste heaolule ja tervisele, avaldab negatiivset mõju ühiskondliku elu kõigile külgedele.

le — majandusele, inimeste igapäevasele elule, moraalsele palgele.

Rahvakohtud karistasid käesoleva aasta esimesel poolaastal joobnud olekus toime pandud pishuligaansuse eest Tallinnas, Kohtla-Järvel ja Narvas üheksakümmet mitusada isikut. Tihti toimetatakse rahvakohutusse karistamiseks «Männiku» tehase, Tallinna Vineeri- ja Mööblikombinaadi, Balti Laevaremonditehase ja Merekaubasadama töölisi, kes joobnuna on avalikes kohtades vääriltul käitunud. Parem pole olukord ka tootmisüksustes «Voomean», kelle 276 töölait on viimase poolaasta jooksul karistatud aresti või rahatravhiga. «Volta» tehastest on sedasama tehtud 117 ja «Dvigateli» tehastest 141 inimesega. Sageli on nende tehaste töötajad olnud ka kahestusmaja «küllalised».

Joomise levik on suuresti seletatav sellega, et mitte kõikjal ei peeta resolutsust võitlust jookitute vastu, et nende suhtes ei rakendata alati seaduses ettenähtud karistusi ja ühiskondliku mõjutamise vahendeid. Mitte kõikjal ei ole võitluse joomise ja alkoholiism vastu mobiiliseeritud üldisud. Paljudes kollektiivides suhtutakse jookitutesse leebelt, alkoholi vastane propaganda ja vastav kasvatustöö on nõrk. Alkoholi kuritarvitamise ja kahestusmaja viibimise juhtumeid ei arutata kollektiivide koosolekutel ega seltsimehelikes kohtutet.

Võitlus joomise ja alkoholiism vastu peab olema kompromissitu ja resolutsine — joomine ja alkoholi kuritarvitamine tuleb välja juurida. See aga eeldab tihset kasvatustöö, organisatoorse ja administratiivse abinõude kompleksi.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presidium 30. juuni 1972. a seadlusega «Joomise ja alkoholiism vastase võitluse tegevdamise abinõude kohta» tegevdamise vastustus mitmete joomisega seotud õiguserikkumiste eest. Seadluses rõhutatatakse, et joobnuna avalikesse kohtadesse ilmumine või neis paikades alkohoolsete jookide tarvitamine ei ole üksnes moraali vastane, vaid ka karistatav tegu. Selle eest nähakse ette rahatravh kuni kümme rublani. Kui aasta jooksul teist korda esineb samasuguse rikkumise, siis suurendatakse rahatravhiga kolmekordselt. Kui aga avalikesse kohtadesse ilmutud ka kahestusmaja «küllalised» joobnud olekus või tarvitavad avalikes kohtades alkohoolseid jooki alla kuue teistkümneme aastase noorukid, siis karistatakse nende vanemad rahatravhiga.

Ilma kindla elu- ja töökohta isikuid, kes viibivad avalikes kohtades joobnuna, karistab rahvakohutunike kohe pärast kinnipidamist ja kaenanevate arestiga kolmest kuni viieteistkümneme ööpäevani. Kui rahatravhiga karistatu tähtsaks travhi ära ei maksa, määratakse travhivile samuti arest kuni viieteistkümneme ööpäevani.

Uus seadus kehtestab veel täiendavaid abinõusid. Näiteks

isikud, keda aasta kestel on korduvalt karistatud joomise eest või kelle suhtes on kohaldatud ühiskondlikku mõjutamist vahendeid, jäetakse töölal ilma preemiast, soodustust hinnaga puhkevõimaluse, sanatooriumiutustustest, et nad viiakse elamispiirala saamise järjekorras kaugemale kohale. Seadus rõhutab brigadiride, meistrite ja teiste majandusjuhtide ranget vastutust, kes suhtuvad sallivalt joomise kollektiivis ega võta tarvitusele abinõusid joobesundusisikute töölt kõrvaldamiseks.

Joomispahest on nakatatud teatud osa noortest sageli just perekonnaliikmetele või teiste täisealistele eeskujul. Kohtustatistika andmed on käesoleval aastal 58% alaealiste kuritegusid toime pandud joobesundusisikute. Nüüd aga näeb seadus ette, et lastevanemaid ja teisi alaealisi, karistatakse rahatravhiga kuni kolmekümme rublani, raskendavatel asjaoludel aga, eriti kui alaealine oli süüdlasest, teenistulikus sõltuvuses, võetakse süüdlasest kriminaalvastutusele. Kui aga alaealised tommatakse kaasa joomisele süstemaatiliselt, siis karistatakse süüdlasest kriminaalkorras kuni viieaastase vabadusekaotusega.

Vabariigis esineb alkohoolsete jookide müügis kehtestatud eeskirjade rikkumist, tihti müüakse alkoholi alaealistele ja joobnud isikutele, mis on rangelt keelatud. Mõnikord jäävad eeskirjade rikkumise karistamata. Uus seadus näeb alkohoolsete jookide müügi eeskirjade rikkumise eest kaubandusettevõtte töötajate ette karistuse kordumise puhul aga isegi kriminaalkaristuse. Kõikjal on keelatud alkohoolsete jookide müük alaealistele, samuti joobnud täisealistele. On keelatud võtta alaealst niisuguse tööle, mis on seotud alkohoolsete

SÕNUMEID

EDUKAS POOLAASTA

Edukalt lõpetas i poolaastatootmisteegevuse ETKVL-i Tartu Kaubandusliku Inventari Tehase kollektiiv. Täiendavalt võetud kohustused täideti kõigi näitajate osas. Aasta algul kohustusi tehes töötajad andma i poolaastal toodandut üle plaani 80 000 rubla eest. Tegelikult aga

anti 95 000 rubla eest, kusjuures sellest üle poole saavutati töövõljaluse tõusu arvel. Suurt tähelepanu pööratakse tehase materjalide säästlikumale kasutamisele. Ainuliski tooralnet ja majajale

